# FIŞA DISCIPLINEI

## 1. Date despre program

| | |
|---|---|
| 1.1 Instituţia de învăţământ superior | UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI |
| 1.2 Facultatea | FACULTATEA DE TEOLOGIE GRECO-CATOLICĂ |
| 1.3 Departamentul | TEOLOGIE GRECO-CATOLICĂ, CLUJ-NAPOCA |
| 1.4 Domeniul de studii | TEOLOGIE |
| 1.5 Ciclul de studii | LICENŢĂ |
| 1.6 Programul de studiu / Calificarea | TEOLOGIE/ TEOLOGIE GRECO-CATOLICĂ PASTORALĂ |

## 2. Date despre disciplină

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.1 Denumirea disciplinei | **KLR0012 PATROLOGIE I** | | | | | | |
| 2.2 Titularul activităţilor de curs | | | Lector dr. Cecilia FLUERAŞ (prof. asociat) | | | | |
| 2.3 Titularul activităţilor de seminar | | | Lector dr. Cecilia FLUERAŞ (prof. asociat) | | | | |
| 2.4 Anul de studiu | II | 2.5 Semestrul | I | 2.6. Tipul de evaluare | E | 2.7 Regimul disciplinei | DS |

## 3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 3.1 Număr de ore pe săptămână | 4 | Din care: 3.2 curs | 2 | 3.3 seminar/laborator | 2 |
| 3.4 Total ore din planul de învăţământ | 56 | Din care: 3.5 curs | 28 | 3.6 seminar/laborator | 28 |
| Distribuţia fondului de timp: | | | | | ore |
| Studiul după manual, bibliografie şi notiţe | | | | | 20 |
| Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren | | | | | 20 |
| Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri | | | | | 20 |
| Tutoriat | | | | | 8 |
| Examinări | | | | | 2 |
| 3.7 Total ore studiu individual | 70 | | | | |
| 3.8 Total ore pe semestru | 126 | | | | |
| 3.9 Numărul de credite | 5 | | | | |

## 4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

| | |
|---|---|
| 4.1 de curriculum | • Nu este cazul |
| 4.2 de competenţe | • Nu este cazul |

## 5. Condiţii (acolo unde este cazul)

| | |
|---|---|
| 5.1 De desfăşurare a cursului | • Sală de curs<br>• Prezenţa la prelegeri |
| 5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului | • Sală de curs dotată cu aparatură de videoproiecţie.<br>• Prezenţa şi intervenţii la seminar. |

**6. Competenţele specifice acumulate**

| | |
|---|---|
| **Competenţe profesionale** | • Cunoaşterea, înţelegerea, însuşirea limbajului şi a conceptelor cu care au operat Părinţii Bisericii, specifice teologiei patristice.<br>• Cunoaşterea şi înţelegerea metodei teologice – sapienţiale – a Părinţilor Bisericii.<br>• O bună panoramă a Părinţilor Bisericii şi a operelor lor, cu caracteristicile lor individuale, situând activitatea lor literară, pastorală și teologică în contextul istoric. |
| **Competenţe transversale** | • Cunoaşterea, preţuirea şi aplicarea metodelor patristice de interpretare a Sfintei Scripturi în trăirea vieţii creştine. Studiul Părinţilor va conduce la asimilarea Cuvântului lui Dumnezeu şi la o reînnoire a Bisericii, care a avut şi are în ei maeştri şi modele.<br>• Capacitatea de a se implica în pastorala liturgică și colaborarea cu disciplinele care i-au interesat în mod direct pe Părinţii Bisericii. Contactul interdisciplinar îşi găseşte *locus* principal în dogmatică, cea care realizează sinteza, dar cunoştinţele din sfera Patrologiei pot fi utile şi în studiul altor discipline, ca: teologia morală, spirituală, liturgica, cărora le furnizează izvoarele patristice. |

**7. Obiectivele disciplinei** (reieşind din grila competenţelor acumulate)

| | |
|---|---|
| 7.1 Obiectivul general al disciplinei | • Părinţii Bisericii, martori şi protagonişti ai Tradiţiei, constituie un tezaur fundamental pentru credinţă, spiritualitate şi teologie. Studenţii sunt invitaţi la o incursiune în primele secole ale creştinismului pentru a ajunge la o mai bună înţelegere a prezentului. |
| 7.2 Obiectivele specifice | • Dobândirea cunoştinţelor fundamentale despre viaţa, opera şi teologia Părinţilor Bisericii şi a scriitorilor bisericeşti din perioada patristică, ca parte din cultura generală şi teologică a studentului.<br>• Înţelegerea noţiunilor esenţiale ce privesc Patrologia şi cunoaşterea problemelor dezbătute de Părinţii Bisericii, în contextul formării ştiinţei teologiei.<br>• Contactul nemijlocit şi familiarizarea cu textele patristice, acordând prioritate scrierilor care au fost receptate în tradiţia Bisericii drept fundamentale. |

**8. Conţinuturi**

| 8.1 Curs | Metode de predare | Observaţii |
|---|---|---|
| Noţiuni introductive: patrologie, patristică, părinte al Bisericii, scriitor, învăţător. Istoria Patrologiei. Izvoare. Bibliografie. | Expunere<br>Prelegere interactivă | 2h |
| Climatul spiritual-cultural al epocii în care s-a născut literatura patristică. Părinţii Apostolici. Clement Romanul. | Expunere<br>Prelegere | |
| Părinţii Apostolici: Ignaţie din Antiohia, Policarp din Smirna, Papias, Barnaba, *Păstorul* lui Herma. | Expunere<br>Prelegere | |

| | | |
|---|---|---|
| Didahia, Simbolul apostolic. Scrieri pentru viaţa comunităţilor creştine din secolele II-III. | Expunere<br>Prelegere | |
| Apologeţii greci din secolul II: cauzele apariţiei acestei literaturi; problematica apologiilor. Quadrat, Ariston de Pella, Miltiade, Apolinarie din Hierapole, Meliton al Sardelor, Aristide din Atena. | Expunere<br>Prelegere | |
| Apologeţii greci din secolul II: Iustin Martirul, Tatian Sirul, Atenagora din Atena, Teofil din Antiohia. Către Diognet. | Expunere<br>Prelegere | |
| Scrierile gnostice şi literatura antieretică din secolul II. Irineu din Lyon. | Expunere<br>Prelegere | |
| Scriitori apuseni şi apologeţi latini din sec. II-III. Roma: Minucius Felix, Hipolit, Novatian. | Expunere<br>Prelegere interactivă | |
| Literatura creştină din Africa, secolul II-III: Tertulian. | Expunere<br>Prelegere | |
| Literatura creştină din Africa, sec. II-III: Ciprian din Cartagina. | Expunere<br>Prelegere | |
| Literatura creştină din Orientul grec, sec. II–III. Caracteristicile acestei literaturi. Şcoala din Alexandria. Clement Alexandrinul. | Expunere<br>Prelegere | |
| Literatura creştină din Orientul grec, sec. II-III: Origen, fondatorul ştiinţei biblice. | Expunere<br>Prelegere | |
| Alţi scriitori greci din Asia Mică, Siria şi Palestina, secolul III. Alexandrinii, „prietenii" lui Origen. Dionisie al Alexandriei, Pamfil, Grigore Taumaturgul. | Expunere<br>Prelegere | |
| Antiohienii, adversarii lui Origen: Pavel din Samosata, Lucian din Antiohia, Metodiu din Olimp. | Expunere<br>Prelegere | |

Bibliografie:


1. Altaner, B. - Stuiber, A. : *Patrologia*, Torino 1981.
2. Coman, I., *Patrologie*, 1999.
3. Moreschini, C. - Norelli, E: *Istoria literaturii creştine vechi greceşti şi latine*, I, Polirom, Iaşi 2001.
4. Padovese, L., *Introducere în Teologia patristică* (trad. A. Rus, C. Rarău), Ed. Buna Vestire, Blaj 2003.
5. Papadopoulos, S., *Patrologie*, vol. I (trad. după originalul în greacă - Atena 2000 -, de A. Marinescu), Ed. Bizantină, Bucureşti 2006.
6. Quasten, J., *Patrology*, vol. I, London 1950-1960.
7. Rus, R., «Dicţionar enciclopedic de Literatură creştină din primul mileniu», Ed. Lidia, Bucureşti 2003.
8. Congregaţia pentru Educaţia Catolică, *Studiul Sfinţilor Părinţi ai Bisericii în formarea preoţească (1989),* trad. de P. W. A. Bleiziffer, Ed. Presa Bună, Iaşi 2003, *Documente* nr. 33.


| 8.2 Seminar / laborator | Metode de predare | Observaţii |
|---|---|---|
| Organizare, prezentarea temelor şi a metodologiei seminarului de *Patrologie I*. Repere bibliografice pentru fiecare temă. | Prezentare,<br>Dezbatere,<br>Discuţii în grup, | |

| | | |
|---|---|---|
| | Dialog, analiza. | |
| Prezentarea documentului: *Studiul Sfinţilor Părinţi ai Bisericii în formarea preoţească.* Transmiterea textelor patristice. | Prezentare<br>Dezbatere | |
| Figura episcopului în primele comunităţi creştine. Clement Romanul: *Scrisoarea către Corinteni*. | Prezentare<br>Dezbatere | |
| Ecleziologia Sf. Ignaţie din Antiohia în cele şapte *Scrisori*. | Prezentare<br>Dezbatere | |
| Sf. Policarp, om al comuniunii şi martor al iubirii lui Cristos. ( *Scrisoarea către Filipeni*.) | Prezentare<br>Dezbatere | |
| Botezul, euharistia şi liturghia duminicală în *Apologiile* lui Iustin Martirul.<br>Creştinism şi ebraism în *Dialogul cu evreul Trifon* de Iustin Martirul. | Prezentare<br>Dezbatere | |
| Creştinism şi păgânism în *Către Autolic* de Teofil din Antiohia. | Prezentare<br>Dezbatere | |
| Un avocat din Roma: Minucius Felix.<br>Relaţiile dintre păgâni şi creştini la Roma, în dialogul *Octavius*. | Prezentare<br>Dezbatere | |
| Creştinismul şi gnosticismul *Împotriva ereziilor* (sau în *Demonstraţia propovăduirii evanghelice*) de Irineu din Lyon. | Prezentare<br>Dezbatere | |
| Idealul creştin în *Despre răbdare* de Tertulian. | Prezentare<br>Dezbatere | |
| Conceptul de Biserică catolică în Sf. Ciprian al Cartaginei: *Despre unitatea Bisericii*. | Prezentare<br>Dezbatere | |
| Elenism şi creştinism: de la cântecul lui Orfeu la cel al Logosului divin, în *Protrepticul* (*Cuvânt către Elelni*) de Clement Alexandrinul. | Prezentare<br>Dezbatere | |
| Comentarii comparate la rugăciunea *Tatăl nostru*: Origen, Tertulian şi Sf. Ciprian. | Prezentare<br>Dezbatere | |
| Formarea creştinului în Şcoala din Alexandria: Grigore Taumaturgul, *Cuvânt de mulţumire către Origen.* | Prezentare<br>Dezbatere | |
| Bibliografie:<br>Congregaţia pentru Educaţia Catolică, *Studiul Sfinţilor Părinţi ai Bisericii în formarea preoţească (1989),* trad. de P. W. A. Bleiziffer, Ed. Presa Bună, Iaşi 2003, *Documente* nr. 33.<br>Padovese, L., *Introducere în Teologia patristică* (trad. A. Rus, C. Rarău), Ed. Buna Vestire, Blaj 2003.<br>Izvoare:<br>Texte din Sfinţii Părinţi studiaţi (PSB – *Părinţi şi Scriitori Bisericeşti,* Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1979 sq.): *Scrierile Părinţilor Apostolici*, trad., note, indici de D. Fecioru, IBMBOR, Bucureşti 1995; *Apologeţi de limbă greacă*, trad., introd., note, indici de T. Bodogae, O. Căciulă, D. Fecioru, IBMBOR, Bucureşti 1997; *Apologeţi de limbă* | | |

*latină*, trad. N. Chiţescu, E. Constantinescu, P. Papadopol, D. Popescu, EIBMBOR, Bucureşti 1981. Clement Alexandrinul, *Scrieri* I (*Protrepticul sau Cuvânt către Eleni*), PSB 4, IBMBOR, Bucureşti 1982; Origen, *Despre rugăciune*, trad. M. Vladimirescu, introd., note de R. Duma, Herald. Alte scrieri care vor fi indicate pe parcurs.

PG – *Patrologiae Graecae* cursus completus (ed. J.P. MIGNE), Paris 1857-1866.
PL – *Patrologiae Latinae* cursus completus (ed. J.P. MIGNE), Paris 1844-1886.
SC – *Sources Chrétiennes*, Ed. du Cerf, Paris, 1941 sq.

**9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului**

- Conţinutul disciplinei este coroborat cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii, ale asociaţiilor profesionale şi ale angajatorilor

**10. Evaluare**

| Tip activitate | 10.1 Criterii de evaluare | 10.2 metode de evaluare | 10.3 Pondere din nota finală |
|---|---|---|---|
| 10.4 Curs | Dobândirea cunoştinţelor specifice disciplinei | Evaluare orală | 50% |
| | | | |
| 10.5 Seminar/laborator | Prezentarea temelor şi participarea activă la dezbateri. | | 25% |
| | Lucrare de seminar | Evaluare scrisă | 25% |
| 10.6 Standard minim de performanţă | | | |
| • Dobândirea unor competenţe specifice, necesare pentru înţelegerea aportului teologic al Părinţilor Bisericii.<br>• Două prezentări de opere din literartura patristică la seminar.<br>• Elaboratul scris. | | | |

| Data completării | Semnătura titularului de curs | Semnătura titularului de seminar |
|---|---|---|
| 06.04.2019 | Dr. Cecilia FLUERAŞ (prof. asociat) | Dr. Cecilia FLUERAŞ (prof. asociat) |

Data avizării în departament
17.04.2019

Semnătura directorului de departament

Lect. univ. dr. Marius Grigore FURTUNĂ